

Inserati se sprejemajo in velja tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) znesse vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Aposteljni na Nemškem jetniki.

Prvi jetnik apostelj je sedanji Petrov naslednik, véliki Pij IX., jetnik v Vatikanu, in sicer zato, ker po Jezusovem pravilu z besedo in z dejanjem daje Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega (Mat. 22, 21), in ker po zgledu sv. Petra in aposteljnove stanoovitno uči: Boga je treba bolj slušati kakor ljudi (Dj. ap. 5, 29). Kakor véliki naslednik Petrov v Rimu, tako ravnajo tudi aposteljni vrli nasledniki po katoliškem svetu, na Švicarskem, v Ameriki, vzlasti po Nemškem, kjer so vsled državnih po nemškem cesarju potrjenih postav jetniki doslej trije, ker tega, kar je božjega, nočejo dajati cesarju, in ti trije aposteljni so: I. Mečislav grof Ledohovski, roj. l. 1823, nadškof v skupne vladikovine Gnezenske in Pozenske od l. 1866; II. Matija Eberhard, roj. l. 1815, Trierski škof od l. 1867; III. Pavel Melhers, roj. l. 1809, v Koloniji nadškof od l. 1866.

Znamenito je, da so v borbi o vzajemnih zakonih med katoliki in protestanti pred nekaterimi leti na Prusovskem prizadeti bili tudi ravno njihovi spredniki. Škof Trierski Hommer je na smrtni postelji l. 1836 spoznavši svojo zmoto javno spravil se s papežem; nadškof Kolonijski Klemen Droste je 20. novembra l. 1837 zvečer siloma odpeljan bil v trdnjavo Minden; nadškof Poznanjski Martin Dunin pa 6. oktobra 1839 v trdnjavo Kolberg. Ne le po Pruskem in Nemškem sploh, povsod povsod je jako poprijelo katoličane ono silovito ravnanje z nasledniki aposteljnove. Znamenito v cerkveni in državni zgodovini

ostane tudi sedanje počenjanje z njihovimi nastopniki, in koga bi ne mikalo vedeti, kako so na Pruskem v ječo tirali tudi omenjene tri prečastite aposteljne? Naj toraj „Slovenec“ po verjetnih spisih svojim čitateljem nekoliko pové o tej zadevi.

I. Iz Pozna je 6. fbr. t. l. bilo brati v „D. R. Ztg.“ to-le: „Vladikovina naša je brez vrhovnega pastirja; toda ne smrt, vzela nam ga je državna oblastnija. Nadškof naš ni šel v boljše življenje, kjer ni več ne bolečin ne trpljenja, ne, ugrabljen je s škofovskega stola, odtiran je bil v ječo v Ostrovo, kjer trpi spoznavalec in spričevalec za cerkve svobodo, katero je tako imenovanim majevim postavam nasproti branil tako pogumno in stanoovitno. Doklej bode ondi v trpljenju, to vé sam Bog. Pravijo, da ste mu odločeni dve sobici in da mu je dovoljena lastna hrana, sicer pa da se postopa z njim, kakor z drugimi jetniki. Dva zvesta duhovna njegova staga hotela spremeti, pa se jima ni pripustilo, kajti prečastiti gospod nadškof naj trpi popolnoma posamezne zaprtije ostrost. Sicer se je pretilo preč. g. nadškofu, da bode moral v kratkem v ječo; kdaj pa, to se mu ni povedalo. Nihče se ni nadejal, da tako skoraj. Toraj premnoga policija ni našla nikogar na ulicah, in čisto brez potrebe so z močno stražo obdali bili zvonik, kjer so z vsemi klenkali pred 35 leti, kadar so v ječo odpeljali nadškofa Dunina. Še le pozno na jutro se je razglasilo, da so v ječo umaknili cerkvenega kneza, kar je vse po mestu nenavadno poprijelo in navdalo s srčno žalostjo. Policijski reditelj Standy je šel celó v spalnico ter poklical nadškofa, kateri je koj

vstal, in davši svojo določno oporéko šel tiho in mirno za njim. Bilo je to sv. Blaža dan 3. febr. ob 5 uri zjutraj. Naprej so nalašč, se vé, pravili, da je nadškof odpeljan v Frankfurt. Na kolodvoru je bil pripravljen poseben vlak. Policijski ravnatelj Standy potisne nadškofa v prostorijo drugega reda in sede k njemu; po družih vozeh so sedli policaji. Po vseh postajah, ob katerih je drdral vlak, je na straži bilo dokaj policajev. Videl je vsak, da se nekaj godí; kaj pa, tega ljudje niso vedeli. Ob treh popoldan je pripeljal se vlak v Ostrovo, kjer je nastavljenih bilo dokaj policajev in vojakov, toda ljudstvo ni vedelo, da so nadškofa pripeljali v ječo; bilo je toraj vse tiho in mirno. To je bilo tudi dobro, kajti po deželi vlada že tako huda razdraženost. Ostrovo je mestce odročno, blizo sileške in ruske granice; stanovníki so največ protestantje in judje.“

II. Kako so prijeli in zaprli škofa Trierskega, o tem je njegov tajnik dr. Ditscheid 11. marca t. l. po časnikih sam razglasil to-le: „V petek 6. marca kacic 10 minut pred 6. uro zvečer se deželni svetovalec Spangenberg napové k gospodu škofu in je bil tudi koj sprejet. Nekaj minut po njegovem vstopu škof pozvoni, češ, da hoče z menoj govoriti. Jaz, videti prej, da je šel k škofu deželni svétnik, nič dobrega sluteč hitim k njemu. V sprejemni sobi je stal svetovalec, v svoji navadni pisarni pa je bil g. škof. Vstopivšemu le-tá reče meni: „Deželni svétnik je tu, da me zapre.“ „K temu mora pač pokazati lastno povelje“, pravim jaz, in on: „To je storil. Idite in pripravite se, da me spremite.“ Ker sem bil nekoliko razdražen, mi reče: „Ostanite mirni, Bog hoče, in kar

Podlistek.

Nevernim Tomazem.

Na Dunaju 25. maja (Izv. dop.) — „Kar smo slišali, kar smo videli z lastnimi očmi in kar so otipale naše roge, to spričujemo in vam naznanjamo, ter pišemo, da se veselite in je vaše veselje popolno.“ Tako začne sv. ap. Janez svoj prvi list, da bi toliko globlje v srce segle njegove besede, s temi besedami naj začnem tudi jaz svoj listič o prečudnejšem dogodku, ki se sedanji čas vrši v Belgiji in ponavlja vsak petek že 6 let v pričó učenih in neučenih, vernih in nevernih. Kdor ima le še zdravo razsodilno moč, komur je le količkaj mar za resnico, naj bere, naj pre-mišlja — ako je veren, njegova vera bo z novim dokazom močno potrjena, ako je neveren, oh, odpre naj svoje dušne oči, vrže naj od sebe vzroke sedanje slepote, pade naj pred čudodelnega Boga na kolena in prosi milosti vere.

Pa kaj bom tako imenitnega pisal? O neki zamaknjeni — prosim, naj se no-

beden ne ustraši te besede, ampak naj zbere vso svojo modrost in naj po dovršenem branju sodi, če popisujem: pravljico ali resnico. Da, o neki zamaknjeni bom na kratko posnel, kar piše prof. dr. Aug. Rohling v knjižici; Louise Lateau, die Stigmatizirte von Bois d' Haine; nach medicinischen theolog. Zeugnissen für Juden und Christen aller Bekenntnisse, Paderborn, 1874; konečno pa hočem nekoliko opazek dodjati. —

Posnetek: 1) Luiza v prvih 16 letih (loco citato pg. 9—13). Luiza se je rodila 30. jan. 1850. l. v Bois d' Haine v škofiji Tournay. Stariši so bili revni, imeli so že dve drugi hčeri; po njenem rojstvu ji je oče umrl in mati hudo zbolela. Koj prva leta je vzrasla v hudem, težavnem, trpljenja polnem življenju pa vendar je bila vedno zadovoljna in vesela, odlikovala jo je velika ljubezen do Boga in do bližnjega. To je posebno pokazala l. 1866. ob časa hude kolere, vedno je bila krog bolnikov; mati jej sicer koj ni hotela privoliti; v tem boju med pokorščino in ljubeznijo do bližnjega se zateče k Bogu in res, mati novim prošnjam odjenja. Pričetkom l. 1867 je začela hude bolečine trpeti; 18. sept.

so jo morali prevideti, a komaj so njeni pričeli devetdnevno pobožnost na čast Matere Božje, odprla je umirajoča oči in zagotovila, da ne bo umrla, in res je hipoma ozdravela. L. 1868 zopet nevarno zbolí, 15. aprila misli, da bo umrla; poslovi se od svojih, dajo ji sv. zakramente, a po sv. obhajilu in goreči molitvi zopet zatrdi, da bo ozdravela; strašno je bila slaba 18. aprila, ni mogla vstati iz postelje, vendar je trdila, da 21. aprila bo v cerkvi pristopila k sv. obhajilu. Nazoči so neverno odkimovali, oni dan se je vse v cerkev gnetlo, da bi videlo, če bo Bog res svetnico uslišal; ona je tihoma okrepila in v slabem vremenu sama prišla v cerkev: krepke postave delavce so polivale solze veselja.

2. Luiza dobi znamenje sv. ran. (b. c. pg. 13—20.) Evangelije pripoveduje, da je bil naš Gospod s trnjem kronan, da so mu roke in noge z žreblji prebili in stran s sulico prebodli. Trpljenje Božjega sina je naše zveličanje in edino upanje. Odkar so pa tisučeri ta veliki čin na Golgoti lahkomišljeno pozabili, vtisne usmiljeni Bog te rane Zveličarjeve čudežno nekterim izvoljenim, da bi te vidne rane zo-

Bog hoče, mora se, in nam je trpeti". Grem v svojo sobo, sporočim žalostno novico domačim škofovim ter se vrnem k njemu. Ker je svetovalec imel seboj tudi ná-me od tukajšnje kraljeve vlade pisanje, ga odprem in škofu preberem. Bilo je v njem naukazano, kako naj se ravna s škofom, dokler bode v zaprtiji.

Med tem časom sta prišla oba brata škofova, ravnatelj in gimnazijski učitelj Eberhard, vesoljni namestnik dr. Lorenzi, župnik pri naši ljubi gospej Klassen, krušnik duhovskega semenišča Mies. Ko jim preberem pisanje kraljeve vlade, se podá škof, spremljan od zdaj imenovanih gospodov, v sobo, kjer je čakal, deželni svetovalec, gre brzo proti njemu in pred njim stoječ ogovori ga z močnim, krepkim glasom: „Gospod deželni svetovalec, jaz sem že oporekal proti sili, ktera se dela meni in moji službi; jaz to oporeko ponavljam zdaj slovesno. Jaz imam službo svojo od Boga. Kar se počenja zoper mene, je neopravičeno, in toraj podam se le sili.“ To rekši potegne brez odgovora, ki ga tudi ni čakal, ondi blizo stoječ spleten stol k sebi ter sede nanj. Deželni svetovalec jame prositi, naj škof vstane in gre z njim. Ta pa odgovori: „Primate me, rabite silo“. Svetovalec pravi, da sila tiči v že naznanjeni izvršbi vladine rzsodbe. Ker se škof vedno le brani, vpraša svetovalec: „Toraj nočete iti z menoj?“ Škof odgovori: „Prostovoljno ne, položite roko ná-me!“ Na to reče svetovalec: „Prečastiti gospod, dajte mi roko“, in stegne roko nad škofovo, kateri mu jo pomolí, in svétnik jo drži trdo, da se škof vzdigne. Vstavši spregovori škof na tanko to-le: „Gospod deželni svétnik, obžalujem vas, da ste roko stegnili nad škofa“. Druzega oporekanja ni dal, kakor je svetovalec trdil v svojem sporočilu. Na to smo šli po stopnjicah doli. Po hodniku so stali domači škofovi, da bi se poslovili. Njim je rekel škof: „Le mirno, in ozirajte se kviško; Bog bode pomagal; bodite veseli, da je prišlo tako.“ Na vratih svetuje deželni svetovalec, da naj bi šli po poti skozi vrt, kjer bi ljudstva, se ve da, veliko manj moglo biti vpričo, kadar so v ječo tirali njegovega škofa; toda škof odgovori: „Jaz grem po cesti, meni se ceste ni bati“. Tudi o tem svétnikovo sporočilo nič ne omenja. Tudi kočije, ki mu jo je ponujal svetovalec, škof ni maral. Na cesti ali na ulicah pa nastane pri-

zor, ki ga popolnoma spreume le tisti, ki ga je sam videl.

Deželni svetovalec pravi, da se je zbralo bilo mnogo ljudstva, ktero je gosp. škofu skazovalo svoje sočutje. Povedanje to je preuborno. Način, po katerem je razodevalo ljudstvo svoje sočutje, je previševal vse, kar smo mi in menda tudi svétnik doživeli kdaj o javnem skazovanji ljubezni in žalosti. Glasno se je razlegalo jokanje in stokanje sto in sto ljudi, kadar se jim je približeval škof s svojim spremstvom. Kar se je godilo pred semeniščem in pred kaznilnico, je bilo prav res presunljivo. Ljudje so se po tleh metali, lasé si pulili, in slišati je bilo javkanje, da je človeku prediralo srcé. Gospod škof je stopal med množicami, blagoslovec in tolažec ljudi: „Bodite mirni“, je rekel, „bo že še spet boljše“.

Tako smo prišli pred jetnišnico. Tu je silila množica plakajoča bliže k škofu, da mu poljubi še enkrat roko ter vzame od njega slovó. Med vratni stoječ je blagoslovil še enkrat svoje verno ljudstvo. Na to se vrata zaloputijo, in škof je bil v zaporu.

Tako se je godilo vjetničenje gosp. škofa, kar bode pritrtil slednji, ki je bil vpričo.“

III. Iz Kolonije (Köln) pa je 31. marca brati bilo v „D. R. Ztg.“ to-le: „Danes véliki vtorek zjutraj okoli 7 ure zapoje zvonec na nadškofovskem poslopji; vanj zahteva policijski predsednik Devens nevravno opravljen. Hišnik ga naznani. Nadškof: „Pusti, naj le vstopi!“ Gospod Devens vstopi držeč pisanje v rokah ter zahteva, da se nadškof podá v ječo. Ker nadškof pové, da se uda le sili, reče na to g. Devens, da mu je v tem slučaju ukazano, ga koj zapreti. Nadškof si želí dva dni odloga, da vredí svoje reči in je bil pripravljen, ko policijski predstojnik naznani, da tega dovoliti ne more, nikomur ne razodeti ure, da ne bi se mogli bati nobenega hrupa. Policijski predsednik gre, pa do vrat prišel zahteva koj spet, da se oglasi. To se zgodi in gospod Devens se pomudi spet nekaj minut pri nadškofu. Na to se na vozu, na katerem se je pripeljal, odpelje, kakor so dejali, k mestnemu predstojniku. Ta čas se nagloma razglasi po okolici, da je pri nadškofu bil policijski predsednik, in v poslopje nadškofovsko prihitijo gospod namestni škof, korarji, namestništva duhovniki, semeniški, fare sv. Gereona in drugi; krog

njega pa se zbere precej veliko ljudstva. Bilo je na uri blezo 7³/₄, kadar se vrne gospod Devens in z njim policijski pooblastenec Klose v vradni opravi in izreče, da više ne more dovoliti nobenega odloga več. Dá pa mu še časa 14 dni, ako gospod nadškof obljudi, da hoče potem sam prostovoljno priti v zaprtijo. Odgovor se je glasil: „Tako je, kakor sem že rekel: podam se le sili“.

Ko so nekteri razodevali svojo nevoljo, naznani policijski poročnik Klose, da bode slednjega zaprl, kateri bi drznil se nasprotovati očitno. Tedaj je pogledoval na uro. Ko mine četrť, gresta Devens in Klose spet v sobo nadškofovsko. Nadškof se je bil umaknil ravno prej v spalnico. Koj popraša poročnik Klose, kje da je nadškof. Ta se skoraj prikaže popolnoma v opravi, klobuk v eni roci, naprsni križ pa v eni. „Jaz prostovoljno ne pojdem“, spregovori, „podam se le sili!“ Devens pokaže na poročnika: „Tu je sila“. Klose stopi proti nadškofu, toda predstojnik mu pomigne z roko, da obstane. Devens: „Prav res udaste se sili, ako sklenete zdaj iti prostovoljno. Ako pa pripustite, da se prisilite telesno, jaz ne prevzamem odgovornosti.“ Nadškof: „Odgovornost zadene vas“. Tedaj se postavi ponosno po koncu: „Vlekli me boste iz hiše, prostovoljno nikakor ne grem“. Tedaj ga Klose z obema rokama prime za ramo ter ga vleče proti vratom. Nadškof reče: „Hvala Bogu! Zdaj se godi sila. Molimo drugi za družega, da Bog zmago dá svoji cerkvi!“ V veži blagoslovi nadškof še svoje domače ter jih opominja k molitvi. Na to odpró vrata in ga vlečejo k vozu. Ko ljudstvo to ugleda, nevoljno nekterikrat zakriči od vseh strani, kar se popisati ne dá. Kadar pa nadškofa v kočijo potisnejo, krepko zavpijejo mu „živijo“. Devens in Klose sedeta k njemu; nekaj reči, ki jih je strežaj hotel še dati na voz, že ni več mogel, kajti ko bi trenil nagloma oddrda. Ljudstvo vre za njim. Pred zapornico na prostoru (Klingelpütz) se je bilo sošlo tudi mnogo ljudstva. Tu zapojó sprelepo pesem: „Mi smo pravi kristijanje“ (Wir sind im wahren Christenthum) in na tisuče jih nadaljuje. Iz kočije stopivši blagoslovi škof še enkrat svoje verno ljudstvo, zgine potem v jetnišnico in duri zapró. Pred poslopjem nadškofovim je bilo dokaj policajev sem ter tje med ljudstvom, ne daleč od jetnišnice so bili

pet zveličarja v spomin poklicale. Tako se je zgodilo kake šestdesetkrat, in tudi pri naši Luizi. Hipoma je toraj ozdravela 21. aprila l. 1868, na kake čudežne rane ni nobeden mislil, ona najmanj, vsaj še o tem ni nikdar čula. V petek 24. aprila jo je strašno bodlo, pokazale so se rane, krvavela je samo leva stran, v soboto je bilo vse zaceljeno. Luiza je menila, to je bolezen in je molčala. A prihodnji petek, 1. maja, se stvar ponavlja, krvavi leva stran in zgoraj na obeh nogah; zopet v petek, 8. maja, jo polije kri tudi na rokah, na dlani in zgornji strani. Luiza pove to le spovedniku, župniku Niels-u; mož suhega razuma pokliče zdravnika, in naznani škofu, ki zapove v modri previdnosti odlog preiskave. Zdravnik dr. Gonne pove dogodek ravno tje prišlemu metropolitu, msgr. Dechampsu, kateri deklico k sebi pokliče. V petek, 28. avgusta, jo obiše in dobi zamaknjeno v krvi; na besedo „Luiza“, se zave vsa osramotena, po nadškofovem odhodu pa se zopet zamakne. Potem zapove škof preiskavo: v to odbere 4 izvrstne bogoslovce in oddelek zdravnikov pod vodstvom dr. Lefebvra, profesorja zdravništva v Lovanii. Tudi liberalnih

vseučilišč profesorji so bili povabljeni in so tudi prišli. Poskušnja je trajala 1¹/₂ leto, v sobi pri zamaknjenih so bili samo strokovnjaki, le izjemoma se je je kacemu družemu dovolil pristop.

Do leta 1870 je 100 medicinarjev lastno-ročno Luizo operiralo. Rzsodbo zdravnikov je priobčil svetu dr. Lefebvre v knjigi; „Louise Lateau. Sa vie, ses extases, ses stigmates“ Lösven, 1870 — za neverne je to važna knjiga.

Drugi zdravniki so v javnih listih o Luizi pisali in ne eden ni tajil dogodeb, vsi se vjemajo, vsi se morajo ukloniti pred silo djanstvenosti in javnega pozorovanja; akoravno bi bil marsikdo rad oporekal, moral je resnico spričevati. Vsi zdravniki so Luizo natanko preiskovali, začetek, razvoj, konec ran in krvavenja, velikost ran in iztečeno kri. Razun na imenovanih krajih, začela je krvaveti tudi na čelu, 25. septembra l. 1868. in na desnem ramenu, 4. aprila l. 1873. V četrtek se ji na rokah in nogah začnejo delati mehurčki, kateri popokajo in potem priteče kri iz spodnje kože, ktera se kar nič ne pretrga, tudi s povečalnim steklom se ne opazi

najmanj rizek. Krví mnogo izteče, in sicer prava, popolna kri z drobci vred. V saboto so že vse rane suhe, le bolj gladka in svitla koža je na dotičnem kraju, a nobene rane, ali skorije. Bolečine so v petek jako hude.

3. Sodba vednosti. Apologetika pripozna čudež le tam, kjer vednost nedvomno gotovo izreče, da je to iz vedno enakih natornih zakonov nemogoče, in sicer zahteva, da dogodek kar naravnost nasprotuje v tem krogu dobro znanim zakonom vsaj, ako se v tem krogu še kak nov zakon najde, on ne bo prešnjim nasprotoval, ker je natora harmonična celota. Ako vednost našo točko potrdi, pripoznamo dogodek še le potem kot čudež, ako se brezdvomno dokaže, da je po znanih zakonih nemogoč, da, njim naravnost nasproten. In krvavenje iz ran je tak dogodek. Kdor hoče to obsirneje vedeti, naj bere omenjeno delo dr. Lefebvreja, iz kterega je Rotling v svojej knigi kratko stavo posnel in iz tega posnetka dam jaz zopet le posnetek. a) Starši in sestre Luizine so zdravi, nimajo nobene nervozne bolezni, ona sama je popolno zdrava in razun v

Ročne mlatilnice na cveke.

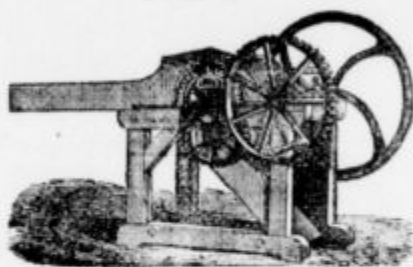
Te mlatilnice začele so se nekaj let sem tako zelo razširjati in tako splošno rabiti, da se nam zdi prilično, nekoliko spregovoriti o njih.

Stroj njihov se odlikuje posebno s tem, da so na mlatilnem bobnu (mlatilo) namesto latvenih kijcev cveki, s katerimi se vjemajo drugi cveki na pokrovu tako, da žito more skozi. Na ta način se klasje ne raztolče, kakor pri starih mlatilnicah na latvene kijce, ampak le izmane.

Samo po sebi je razumljivo, da se te mlatilnice (ali prav za prav mlatilo ali boben in pokrov) med tem, ko mlatijo, dosti manj drgajo, kakor mlatilnice na latvene kijce, in se toraj tudi tako laže gonijo in delajo.

Doslej so se te vrste mlatilnice vedno po tako imenovani ameriški šegi na cveke izdelovale; cveki so bili čvetero- ali šesterovoglati. V najnovejšem času pa je fabrika **Umrath & Comp.** v Pragi dobila patent na okrogle cveke, ki se memo voglatih odlikujejo s tem, da se med mlačenjem ne čuti skoro nikakoršno drgnjenje, da prav čisto mlatijo in tako lahko tekó, da lahko omlatita dva fanta ali možka in celó dve ženski brez posebnega truda po 20 do 25 vaganov ali 40 do 50 mernikov ozimnega žita na dan. Kolesa so tako vredjena, da se boben (mlatilo) po blizo 900krat v minuti krog sebe zavrti.

Pod. a.

Pod. a. kaže tako mlatilnico.

Pridá se jej pa lahko tudi še posebna naprava, v kateri se slama trese in od zrna proč spravlja.

Cena patentirani ročni mlatilnici je z gonilnim velikim kolesom (poganjačem) 144 gl., brez tega kolesa 132 gl. 50 kr. v Ljubljani.

V *pod. b.* kažemo ročno mlatilnico zvezano v vitalom (vlakom), ki je narejen za moč enega konja in po Umrathu & Comp. posebno praktično sestavljen. Med tem, ko živina gré dvakrat okoli, se mlatilni boben (mlatilo) 8krat zavrti, v eni minuti toraj blizo 1000krat, in pri tem omlati do 30 vaganov žita na dan.

V zapisniku raznovrstnih strojev za kmetijstvo in obrtnijo, katerega je izdala fabrika **Umrath-ova**, nahajamo tudi večje mlatilnice, ki so ob enem tudi čistilnice ali velnice za žito.

Te mašine se morejo vsakemu prav živo priporočati, in to tem več, ker se kupecem plačevanje dovoli tudi v obrokih (brištih); na ta način je mogoče vasém, občinam in podobčinam, napraviti si prav po ceni takih mlatilnic in drugih za poljedelstvo in kmetijstvo potrebnih in koristnih strojev (mašin).

Zaloga teh mlatilnic in tudi vseh drugih strojev za obrtnijo in kmetijskega orodja je pri

Jožefu Debevcu

v Gradščici na Tržaških ulicah hiš. št. 57 v Ljubljani.

Založil J. Debevc. — Tisk Blaznikov v Ljubljani.

ramenu, desni strani, na rokah in nogah. Na dlani in podplatu niso nikdar prejšnja krvanja, ker so zaradi debele kože nemogoča; a v našem primeru, pri krvavenju iz ran ali pri stigmatičnem krvavenju je tudi takaj nasprotno. Potem primerja in našteva Rohling posamezne primere (l. c. pg. 23—28) in dokaže, da patologija ne more po nobenem zakonu stigmatizacije (vtisa znamenj, ran) razlagati, marveč je tu vse ravno nasprotno ovim zakonom. Toda, morda se bo v prihodnje kak zakon za razlago dovoljen našel? Ne, to dokaže fiziologija: c) Iz cevi more kri priti le, če jih pretrga;

neomajljivi zakon, ali ker trdo telo ne more skozi steno, da bi ne naredilo luknje. Posameznosti poglej pri Rohlingu (l. c. pg. 30—40) — kjer učeno dokaže sledé Lefebvreju, da je stigmatizacija vednostnim zakonom ne le nerazvozljiva, ampak kar nemogoča. O istinitosti djanstvenega se več dvomiti ne more, ker 6 let je že minulo in tisuče prič imammo; mučne in strašno sitne poskuse so zvrševali, da bi se kaka goljufija zasledila, vse so opazovali, Luizo zaprli, roke v usnje zavili in zapечатili itd.; a vse zastoj! —

(Dalje prih.)

učne knjige „antologia italiana“, — zbirka 490 specij kebrov, katero je podaril gosp. Šimen Robič, kurat na Viševku, se izroči ljubljanski gorenji gimnaziji, ob enem pa se ministerstvu nauka naznani, koliko dragocenih enakih daril so že različni zavodi prejeli od onega gospoda. — Potrdi se imenovanje gosp. St. Mandiča za telovadskega učitelja na realki v Ljubljani. — Po nasvetu moravškega krajnega in kamniškega okrajnega šolskega sveta se privoli v to, da ima, pa le izjemno, biti v Moravčah poldnevni šolski poduk tako dolgo, dokler se ne napravi tretji razred ali nova ljudska šola. — Predlogi odseka, ki je imel posvetovati se o de-

pozdravi ni težav, stanovila, timveč e prestati splošnega je imela lj spodje- za 61.799 i oddelku A tega se remagane banki na je dobiti moža čitkem se deklet naš zavire in dr. Costa pokazala sem svitu. spremenil razočnosti 5 gld., ter edsedniku vilni svét. opravil- vzdanjemu enoglasno. jivega nekoristnega in pred- to, kar se opravljenih in namest-

Za pred- iferscheid, z, trgovec Jurij Be- Brus, dr. iha Pakič, ice Scholl- nut, Peter men Obilč- egledovalci eč, Hugon n, Fr. Po- ta, kateri se pravkov že banki še o potrebo- r z velikim boru je bil svetovalec, or se je po ti. Bog daj

z 15. maja.) gimnazije v lina več ne križevi te- predloži na- ealke zarad

želnem učiteljskem shodu, so ti-le: 1. Shod se skliče 21. septembra. 2. dnevni red tega shoda naj bo: a) Razgovor o splošnih učnih načrtih za naše ljudske šole, ki se ima predložiti dež. šolsk. svetu, da ga potrdi; b) razgovor o uredbi in sposobnosti na naših ljudskih šolah zdaj rabljenih, učnih knjig (in beril; c) kateri učni pripomočki naj bi se po ukazu §. 71 šolskega reda od 20. avg. 1870. glede na posamezne poduke ponovili? d) na kak način bi se na Kranjskem pomagalo zaradi pomanjkanja učiteljev? e) kaj zavira redno obiskovanje šol po deželi in kako bi se te zavire najbolje odpravile? f) Samostojni predlogi udov shoda. — 3. Z deželnim učiteljskim shodom naj se zveže razstava učnih pripomočkov. — 4. Odsek naj bi se pooblastil, da se pomnoži po izvedencih in strokovnjakih in tako pripravi vse, kar je za omenjeni shod potrebno. — Prvo učiteljsko mesto na štirirazredni šoli v Ribnici se podeli priporočenemu tamošnjemu učitelju Jož. Raktelju. — Konečno se dovolite remuneraciji namestovalnemu učitelju v Hrenovicah in nekemu duhovniku.

(*Liberalna doslednost.*) Ljubljanski umazanec se je nedavno jezil v nekem dopisu iz Zagreba, kaj da se mi (ultramontani menda?) v njih reči vtikamo (imenito v napravo jugoslovanskega vseučilišča)? Kdo pa se večkrat v naše reči vtika, kakor ravno ta zoperkatoliški list? Une dni n. pr. je izroval nekatere besede iz nekega pastirskega lista in jih je po svoje prejedel in prezvečil! Če imaš politiko „nevtikanja“, kaj so ti mar naši papeži, škofje in njih pastirski listi, nesramni odpadnik?

V ravno tem listu ta „erc-fanatikar“ vsih sovražnikov resnice nekaj jeziči o „vaticanskih fanatikarjih“!

Poslano.

Gospod vrednik! Po naključbi mi je v roke prišla št. 87 ljubljanskega „Tagblatt-a“, v katerem profesor Anton Heinrich na dva kratka spiska v „Slovencu“ iz gimnazijskega časnika avstrij. o sestavku: „k zgodovini kranjski, goriški in tržaški“, in „pogovor dveh dijakov“ odgovarja, češ, nekdanjemu dijaku (zdaj častitemu gospodu — k—), kateri mu je prvi list „Slovenec“ poslal in razgovor pomemčil, ktere pa ni razumel ni dijak ni profesor; ker v „Slovencu“ nismo našli nobene žal besede, razun ako je to, „da ga nekateri Ljubljančani zaradi njegove zgodovinske znanosti do neba povzdigujejo“ in da je „zdrav kot riba“. Ker sem jaz tudi bil Heinrichov učenec, upam, da bom slavnemu vredništvu in morda tudi slovenskemu občinstvu vstregel, če g. Heinricha popišem, kakoršen je bil takrat in kakošen je sedaj.

Vsem nam je še živo v spominu, kako nas je g. Heinrich v šesti šoli navduševal k živi veri in trdnemu zaupanju na Boga. „Šel sem na Dunaj v višje šole“, je rekel, „brez denarja in brez vsakake pomoči. Pa prišedšemu v mesto bila mi je prva pot v cerkev, kjer sem se Bogu priporočil; in Bog me ni zapustil.“ Nikomur ni prišlo na misel, da bi mu te besede ne bile prišle iz srca, kajti g. Heinrich se je kazal tudi v Ljubljani jako pobožnega in je z nami k vsakdanji šolski maši hodil z velikimi bukvami pod pazduho. Da je to res, mi zamorejo pričati gospodje profesorji Melcer, Konšek, Gogala, Marn, ki so nas ž njim vred poučevali. Če se ne motim, bil je takrat celo tako klerikalen, da je k nekemu ljubljanskemu duhovniku hodil tudi na hrano in se sploh silno rad pajdašil z „mračnjaki“.

Ta gospod Heinrich je pa sedaj ves drugačen in že večkrat so bile brati o njem pritožbe, kako pri šolski mladini s svojim ukom spodkopava versko prepričanje. Pred par leti ga je dunajski „Vaterland“ kaj dobro opisal, in tudi v spisku v ljubljanskem „Tagblatt-u“ kaže se profesor Heinrich, kakor je bilo tam o njem rečeno, zaletel od konca do kraja ali iz kota v kot: zdaj pobožen da nikamor, zdaj spet prostomišljen, da mu ga ni enacega; zdaj učen do neba, zdaj neveden čez mero; zdaj Slovenec ali vsaj Kranjec z duhom in telom, zdaj zagriznjen nemškutar, zdaj velikonemec, zdaj ljubeč Lee, zdaj gromeč Perun, zdaj muza, zdaj liza. „Vaš list, pravi, je, Bogu hvala, zelo malo čislan list ljubljanskih mračnjakov“, vendar pa nekako boječ priporoča svojemu nekdanjemu dijaku, naj ne čisla več „das Pfarrhausblatt“, čigar sestavek po njem zove Brenceljade, „die Pfarrhausbrenceljade“. Profesor Heinrich se bori za resnico, učenost in olikanost (Wahrheit, Aufklärung und feine Gesittung), pa ima v svojem „Eingesendet“ besede, ki so neresnične, razodevajo malo učenosti in še manj olikanosti. „Nerad“, pravi, „govorim sam od sebe“, pa že v začetku omenjen dogodek priča, kako rad g. Heinrich v šoli govori sam od sebe; to dobro vemo vsi njegovi učenci, celó že vrabci po strehah čivkajo, kako rad se g. Heinrich hvali, in to priča tudi njegovo tagblattovsko pismo, v katerem malokteri razume vse, kar v njem kopiči, a to razume vsak, da se čez mero hvali. „Zakaj ne pové „Slovenec“, praša, „kar „Gimn. Ztg.“ piše njemu na hvalo?“ O zgodovini ga omenjeni časnik, ki je tudi meni dobro znan, nikoli nikjer ne hvali, in „Slovenec“ naj prekličje, da nekateri Ljubljančani do neba povzdigujejo g. Heinricha zavoljo njegove zgodovinske znanosti. „Slovnico nemško“, ktero je dal že v drugo natisniti, no, to ima. Pa o Slovnicu, kakor mi je nekdo pripovedoval, ki to more vedeti, mu je neki že žal, da je na njo napisal: „za Slovence“. V nji so nekatere besede iz nekaterih jezikov navedene, pa bi že morala biti dobra menda za vse narode avstrijske. Ker je pa pravi učenjaki ne morejo hvaliti, hvali jo g. Heinrich sam. „Čast pa denar, to je Heinrichu mar!“ Pod Jirečkom, pravi, jel se je pečati bolj z zgodovino naše kronovine; tri četrti leta se je cele noči ž njo trudil, in iz vsega — se vé — „kras in cvet“ dal natisniti v gimnazijski letnik, pa kak je celo ta, pové nam „G. Ztn.“! Da nimamo primernih bukev o zemljepisji dežel slovenskih in zgodovini kranjski ali slovenski, čegava krivda je to? Res mučijo se učenci s starim in inostranskim zemljepisjem in zgodoslovjem, domovine pa ne poznajo, slovenske zgodovine ne slišijo v šolah. Konečno bi še opomnil, da se g. Heinrich rad ponaša, da zna tudi slovenski, kar bi bilo naravno, ker je že 9 let v Ljubljani in ima zgolj slovenske učence, a v omenjenem „Eingesendet“ sam pravi, da mu je njegov nekdanji učenec v nemško prestavil „die Pfarrhausbrenceljade“; njegovi učenci morajo tedaj o njegovi slovenščini imeti jako revne pojme. Kako se človeku, ki se spreminja kakor kameleon, pristaje govoriti o značajnosti, to naj čast. bralci sodijo sami.

—k—

nekdanji Heinrichov učenec.

Listnica opravištv.

G. Radosl. Sk. v Razk.: Štev. 54 Vam ne moremo nikakor poslati, ker sta bila oba natisa vpljenjena. Ne zamerite!

G. J. G. v St. V.: Danes še ne; zanaprej se bo zgodilo po Vaši volji.

Telegrafične denarne cene

29. maja.

Papirna renta 69.05. — Srebrna renta 74.30. — 1860letno državno posojilo 106.20. — Bankine akcije 981 — Kreditne akcije 217.50. — London: 111.50. — Srebro 105.60. — Ces. kr. cekini —.— — Napoleon 8.94.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k							
	Pšenično	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa	Soršice
v Ljubljani	3.70	2.50	2.10	1.30	2.65	2.50	2.60	2.60
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—	—
v Loki	—	—	—	—	—	—	—	—
v Novomestu	4.00	3.00	—	1.30	2.75	2.70	2.75	3.30
v Sodražici	4.30	3.00	2.50	1.30	2.80	—	2.30	—
v Mariboru	3.85	2.75	2.45	1.55	2.75	2.15	2.50	—
v Ptujju	3.60	2.65	2.25	1.55	2.65	2.10	2.75	—
v Celju	4.00	2.70	2.00	1.90	2.80	2.80	2.10	—
v Celovcu	3.60	2.61	2.66	1.42	2.60	2.40	—	—
v Trstu	3.80	2.85	—	—	2.70	—	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.68	2.65	2.08	1.40	2.60	2.32	—	—
na Dunaju	3.98	2.90	2.42	1.55	2.55	—	—	—
v Peštu	4.09	2.71	2.18	—	2.40	—	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptujju
Masla funt	0.40	0.48	0.50	0.50	0.44	—	—	—
Špeha „	0.44	0.40	—	—	0.48	0.38	0.40	0.40
Leče mernik	3.30	4.00	—	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.50	1.20	2.75	—	1.00	1.30	1.45	1.20
Fižola „	3.25	3.00	—	—	3.30	—	—	—
Sena cent	1.00	1.20	1.40	1.00	0.85	1.50	1.00	2.10
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	—	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefunt	0.30	0.28	—	—	—	0.31	0.32	0.28
Teletine „	0.31	0.30	—	—	—	0.30	0.40	0.30
Jaje za 10 kr.	7	8	8	—	8	—	—	—

V Trstu: Olje dalmatinsko po 30, najbolje po 40—46 gl., sladkor 20—21 gl., kava Riv. 45—57, Cejlon po 74 gl., rajž 10—13 gl. cent.

Najlepši, najcenejši
iz železa vlti

spominjki
(monumenti),
krizi za altarje in veliki
krizi za pokopališča,

izgotovljeni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vltite podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u,
mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije
na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in
njegovih zalogi križev (auf der Schmelz) na-
sproti vhodu pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisni se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vltimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo.

(9—13)